

Hilsen til åpning av Vadsø museum – Ruija kvenmuseum 26. august 2021 ved fylkesrådsleder Bjørn Inge Mo, Troms og Finnmark fylkeskommune

Kjære kvener/norskfinner, Vadsø bys befolkning og Vadsø museum – Ruija kvenmuseum:
Gratulerer med dagen og med et nytt og viktig museum for hele landsdelen!

Det er en gledens dag å få delta på åpningen av det nye nasjonale museet for kvener og norskfinner. Dette flotte museumsbygget legger forholdene godt til rette for å løfte kvensk og norskfinsk historie, kulturarv, språk og identitet.

Vi bor i en landsdel med 3 stammers møte med nordmenn, samer og ikke minst kvener og norskfinner. Vadsø er kjent som kvenenes hovedstad hvor majoriteten av befolkningen var av kvensk opphav i siste halvdel av 1800-tallet. Byen har dermed en sterk symbolsk verdi for minoriteten. Vi skal være stolte av våre røtter og identitet og dette museet er en anerkjennelse av den kvenske norskfinske kulturen som en viktig plass i fortiden, men også i vår samtid og framtid.

Vi i Troms og Finnmark fylkeskommune har hatt glede av å jobbe med kvensk norskfinsk kultur og språk gjennom en årrekke, også etableringen av dette flotte museet. Troms og Finnmark fylkeskommuner vedtok i 2016 og 2017 de første planene for styrking av kvensk og norskfinsk språk og kultur. De siste fem årene har vi sett en stor blomstring av aktivitet i regionen. Mye takket være lokale ildsjeler, foreninger og etablerte institusjoner. Fra å være en usynliggjort del av vår kulturarv, ser vi det kvensk norskfinske mer tydelige rundt om i samfunnet. Vi ser det gjennom offentlig veiskilting, etablering av nye språk- og kulturinstitusjoner og kunstneriske prosjekter. Det er mye arbeid igjen som gjenstår og det krever et krafttak både fra lokale, regionale og nasjonale myndigheter.

Synliggjøring av den kvenske kulturarven er et viktig satsingsområde i Troms og Finnmark fylkeskommune. Vi har overtatt forvaltningen av Nasjonalt tilskudd til kvensk/norskfinsk språk og kultur fra Kommunal og moderniseringsdepartementet og vi har avsatt en egen regional tilskuddsordning til formålet.

Vi produserer kvenske/norskfinske forestillinger for Den kulturelle skolesekken, arrangerer et årlig kvenseminar, tilbyr kvensk og finsk undervisning i videregående skoler og bidrar med festival- og utviklingstilskudd til kvenske og norskfinske prosjekter. I disse dager etableres et nytt kventeater som kan bli en motor for kvensk og norskfinsk scenekunst.

Formidling av kvensk og norskfinsk litteratur er viktig for Troms og Finnmark fylkeskommune. I denne litteraturen finner vi mye av den kvenske og norskfinske kulturarven.

Troms og Finnmark fylkesbibliotek har tatt ansvar for å formidle litteraturen gjennom den forholdsvis nyetablerte Kväänin biblioteekkipalvelu/kvensk bibliotekjeneste i Vadsø. Tjenesten omfatter ei nettside som formidler omtaler av kvenskspråklige utgivelser og utgivelser om kvenske/norskfinske forhold. Omtalene er skrevet på både norsk og kvensk, og er et samarbeid med Kvensk institutt. Det er jo innvandringen til Ruija som er bakteppet for denne tjenesten.

Fylkesbiblioteket har også nasjonalt ansvar for finsk litteratur, noe som innebærer at det fra Vadsø informeres om og distribueres finsk litteratur til bibliotek i hele landet. Tjenesten er delvis statlig finansiert.

Fylkesbiblioteket arrangerer FINNLITT, Finnmark internasjonale litteraturfestival. På Finnlitt formidles alltid kvensk og norsk/finsk litteratur. Fylkesbiblioteket bidrar også i programmet, arrangert av norske kvener forbund og Slekt og data om KILDER TIL KVENSKE RØTTER - KVÄÄNIJUURTEN LÄHTHE som inngår i denne markeringa. Der vil fylkesbiblioteket også vise hvordan man selv kan lete frem til historiske bilder fra området.

Vadsø museum – Ruija Kvenmuseum har vært ansvarsmuseum for kvensk norskfinsk historie og kulturarv siden 1990 tallet og begynte allerede på 1970 tallet å arbeide med bevaringen av kulturarven. På 1990 tallet begynte for alvor museets arbeid for å få på plass gode museumsfasiliteter til sitt viktige arbeid. Og endelig er de i mål og vi er glade og stolte over å ha støttet og bidratt med midler til ombyggingen av det gamle NRK bygget til moderne museumsformål. Vi håper og tror dette museet vil bli et viktig samlingspunkt i Vadsø og i regionen for den kvensk norskfinske befolkningen og vi gleder oss til å følge museets arbeid videre.

På vegne av fylkeskommunen ønsker jeg igjen å gratulere med nytt museum og ønsker samtidig lykke til videre, med bruk og utvikling av museet i årene framover.